# מהדורה למורה – מפתח תשובות

## מטרות הדף:

- לתאר את תנאי עבודתם של ילדים במפעלים במאה ה-19
- להסביר כיצד חקיקה סוציאלית שינתה את המצב
- לקשר בין מצוקת הפועלים לבין צמיחת הסוציאליזם הדמוקרטי

גרסה רגילה – כל הפריטים.

### חלק א' – בחירה מרובה

- 1. א – עשירים בעלי המפעלים
- 2. ב – פועלים שעבדו בשכר נמוך
- 3. ב – חוקים, מסים ושירותים ציבוריים
- 4. ב – איסור העסקת ילדים צעירים במפעלי טקסטיל
- 5. א – לורד שפטסברי

### חלק ב' – נכון או לא נכון

- 1. נכון – כך מתואר בסרטון ובמקורות ההיסטוריים על עבודת ילדים
- 2. לא נכון – חלקם, הסוציאליזם הדמוקרטי, בחרו בדרך של חוקים ולא מהפכה
- 3. לא נכון – ההישג הגיע בעקבות מאבקים וחקיקה כמו חוק המפעלים
- 4. נכון – כך צוין בסרטון כאחד מהישגי התקופה

### חלק ג' – השלימו את המילה החסרה

- 1. בורגנות
- 2. פרולטריון
- 3. מרקס
- 4. 1833

### חלק ד' – התאימו תאריך או דמות לאירוע

- 1 – ב (ועדת חקירה פרלמנטרית שומעת עדויות על עבודת ילדים)
- 2 – ה (חוק המפעלים – איסור העסקת ילדים מתחת לגיל 9)
- 3 – ד (חוק עשר השעות – הגבלת יום העבודה לנשים ונערים)
- 4 – ג (קראו למהפכת פועלים למען חברה שוויונית)
- 5 – א (נאבק בפרלמנט לחקיקה נגד עבודת ילדים)

### חלק ה' – סדרו לפי סדר כרונולוגי

- 1. ילדים עובדים שעות ארוכות במפעלים בתנאים קשים
- 2. ועדת חקירה פרלמנטרית שומעת עדויות על עבודת ילדים
- 3. הפרלמנט מחוקק את חוק המפעלים האוסר עבודת ילדים צעירים
- 4. נחקק חוק עשר השעות לנשים ונערים
- 5. מוקמים איגודים מקצועיים וביטחון סוציאלי לעובדים

### חלק ו' – כתיבה

- 1. יש לתאר את הבעיה (שעות ארוכות, שכר נמוך), את החקיקה (ועדת חקירה, חוק המפעלים, מפקחים), ולהציג את גישת הסוציאליזם הדמוקרטי - שיפור באמצעות חוקים, מסים ושירותים ציבוריים ולא מהפכה.

### כרטיס יציאה – מה לחפש

- איסור העסקת ילדים מתחת לגיל 9 במפעלי טקסטיל
- למשל: איגודים מקצועיים, קיצור שעות עבודה, ביטוח בריאות
- מהפכה - שינוי מהיר ואלים; שינוי הדרגתי - באמצעות חוקים לאורך זמן

## טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח בציור שעון היום של ילד ב-1830 מול יום של תלמיד כיום
- בהמחזת ועדת החקירה חשוב לחלק תפקידים ברורים ולוודא שלכל קבוצה טקסט קצר
- לתלמידים מתקשים מומלץ לוותר על חלק האתגר ולהתמקד בשאלות הבחירה המרובה

# דף תרגול: ילדים במפעל – ועדת חקירה בפרלמנט

דף התלמיד/ה רגיל

**שם:** _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

במאה ה-19 עבדו ילדים רבים במפעלים באנגליה בתנאים קשים ובשעות ארוכות. מאבקים וחקיקה הביאו בהדרגה לשיפור תנאי העבודה ולהגנה על ילדים.

## 1 חלק א' – בחירה מרובה

הקיפו את התשובה הנכונה.

**1.** מי היו הבורגנות?

א) עשירים בעלי המפעלים ב) הילדים העובדים ג) החקלאים בכפר ד) המפקחים בבית הספר

**2.** מי היו הפרולטריון?

א) בעלי המפעלים ב) פועלים שעבדו בשכר נמוך ג) חברי הפרלמנט ד) רופאי המפעל

**3.** מה הציעה גישת הסוציאליזם הדמוקרטי?

א) מהפכה אלימה ומיידית ב) חוקים, מסים ושירותים ציבוריים ג) סגירת כל המפעלים

ד) ביטול בתי הספר

**4.** מה קבע חוק המפעלים משנת 1833?

א) חובת עבודה לכל ילד ב) איסור העסקת ילדים צעירים במפעלי טקסטיל ג) ביטול מסים על מפעלים

ד) סגירת כל המפעלים

**5.** מי נאבק בפרלמנט הבריטי לחקיקה נגד עבודת ילדים?

א) לורד שפטסברי ב) קרל מרקס ג) פרידריך אנגלס ד) בעל מפעל אלמוני

## 2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

| # | משפט | ✔ נכון | ✘ לא נכון |
|---|---|---|---|
| 1 | במאה ה-19 היו ילדים שעבדו במפעלים יותר מעשר שעות ביום. | ☐ | ☐ |
| 2 | כל הסוציאליסטים רצו דווקא מהפכה אלימה. | ☐ | ☐ |
| 3 | איסור עבודת ילדים הושג ללא שום מאבק או חקיקה. | ☐ | ☐ |
| 4 | הפועלים התארגנו באיגודים מקצועיים כדי להיאבק על תנאי עבודה. | ☐ | ☐ |

## 3 חלק ג' – השלימו את המילה החסרה

השלימו את המילה החסרה.

**1.** בעלי המפעלים נקראו מעמד ה _____ .

**2.** הפועלים שעבדו שעות ארוכות בשכר נמוך נקראו ה _____ .

**3.** קרל _____ ופרידריך אנגלס קראו למהפכת הפועלים.

**4.** בשנת _____ נחקק חוק המפעלים שאסר העסקת ילדים צעירים.

## 4 חלק ד' – התאימו תאריך או דמות לאירוע

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

| | | |
|---|---|---|
| **1.** 1832 | ____ | **א.** נאבק בפרלמנט לחקיקה נגד עבודת ילדים |
| **2.** 1833 | ____ | **ב.** ועדת חקירה פרלמנטרית שומעת עדויות על עבודת ילדים |
| **3.** 1847 | ____ | **ג.** קראו למהפכת פועלים למען חברה שוויונית |
| **4.** מרקס ואנגלס | ____ | **ד.** חוק עשר השעות – הגבלת יום העבודה לנשים ונערים |
| **5.** לורד שפטסברי | ____ | **ה.** חוק המפעלים – איסור העסקת ילדים מתחת לגיל 9 |

## 5 חלק ה' – סדרו לפי סדר כרונולוגי

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

| | |
|---|---|
| ☐ | נחקק חוק עשר השעות לנשים ונערים |
| ☐ | הפרלמנט מחוקק את חוק המפעלים האוסר עבודת ילדים צעירים |
| ☐ | ועדת חקירה פרלמנטרית שומעת עדויות על עבודת ילדים |
| ☐ | מוקמים איגודים מקצועיים וביטחון סוציאלי לעובדים |
| ☐ | ילדים עובדים שעות ארוכות במפעלים בתנאים קשים |

## 6 חלק ו' – כתיבה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

**1.** הסבירו כיצד התמודדה החברה הבריטית במאה ה-19 עם בעיית עבודת הילדים, והציגו גישה אחת של הסוציאליזם לפתרון מצוקת הפועלים.

## 🎟️ כרטיס יציאה

מה היה חוק המפעלים משנת 1833?

---

---

ציינו שני הישגים של מאבקי הפועלים.

---

---

מה ההבדל בין מהפכה לבין שינוי הדרגתי?

---

---

איך הרגשתי בשיעור? ☹️ 😐 🙂 😀